

Jutlus – Jh 14:27

Võidupüha jumalateenistus Rakvere Pauluse Vabadusekirikus

23. juuni 2017

Urmas Viilma

“Rahu ma jätan teile, oma rahu ma annan teile. Mina ei anna teile nõnda, nagu maailm annab. Teie süda ärgu ehmuugu ega mingi araks!” (Jh 14:27)

Täpselt kümme päeva tagasi saabus minu postkasti rõõmustav teade: *Vastavalt Teie isiklikule sooviavaldusele on Teid võetud Kaitseliidu liikmeks.* Olin seda sõnumit oodanud! Võiks ju küsida, miks astuda Kaitseliitu ajal, mil Eesti iseseisvus on paremini kaitstud kui kunagi varem ajaloos? Vastus on olnud minu jaoks lihtne: ma ei saa jääda oma perekonda ja rahvast armastades kõrvaltvaatajaks oma kodu ja isamaa kaitsmisel ning jätta seda ülesannet ainult oma sõpradest liitlaste hooleks, ükskõik kui hästi nad seda ka teevad.

Kodumaa armastus on osa vanemate austamise käsu täitmisest. Esivanemate hool, vaev, armastus, ka valatud märtriveri on meie põlvkonnale taganud rahu ja hea elu. Kes aga annab selle kõik edasi meie lastele ja lastelastele, kui mitte meie ise, hoolides ja armastades Eestimaad samal kombel kui meie esivanemad seda tegid. Olles vajadusel valmis oma kodu kaitsma ka vere hinnaga.

Me kõik elame selles maailmas ja peame arvestama selle maailma puudulikkusega, mis on seotud inimese ekslikkuse ja patuga. Kui me elaksime maailmas üksi, võiksime olla kindlad, et meid ei ähvarda väline oht, mõni õnnetus või vägivaldaakt, mille põhjustab keegi, kellel on teistsugune arusaam maailmas tegutsemisest või isegi rahust. Me aga ei ela maailmas üksi. Eesti ei ole ka maailma naba. Me oleme osa inimkonnast, killuke maailma rahvastikust ja üks paarisajast iseseisvast riigist. Selline koosus, eeldab suhtlemist teistega. Paraku on läbi inimkonna ajaloo, inimesed kippunud üksteisega aeg-ajalt ka tülli minema. Vahel on arenenud sellised tülid relvakonfliktideks ja isegi sõdadeks riikide ja rahvaste vahel.

Et hoida ja saavutada rahu, tuleb taotleda tasakaalu suhetes üksteisega. Tuleb õppida hoolima, armastama ja lugu pidama erinevatest arvamustest, arusaamadest ja tahtmistest. Nii paradoksaalne kui see ka on, kuulub selle tasakaalu juurde ka oskus kaitsta oma kodu ja hoida rahu. See puudutab igaüht meist eraldi, kui soovime kaitsta iseennast, oma perekonda või kodu. See puudutab meid ka ühiselt, kui tahame kaitsta oma rahvast ja kodumaad.

Et saavutada ja säilitada välist rahu, peame leidma tasakaalu ka oma hinges ja südames. Sageli peitub vägivald pealtnäha meeldiva ja rahuliku kesta all. Miks muidu kuuleme üha sagedamini koduvägivallast ka sellistes peredes, kus teadsime valitsevat rahu ja üksmeel. Vägivald, sealhulgas sõjad ja terroriaktid on ebastabiilsuse, nõrkuse ja hirmu väljendused. Ühiskond, kus valitseb ebastabiilsus ja toimuvad avalikud vägivaldaktid ning pogrommid on haige. Riiki, mis alustab vallutussõda, valitsevad hirmunud ning hingeliselt katki või kurjad ja ebastabiilsed juhid. Just sellises olukorras saab määravaks teiste riikide, nende juhtide ja rahvaste tasakaalukus sisemise rahu säilitamise kaudu ja kaitsevõime rahu hoidmiseks ja saavutamiseks. See tähendab ka vajadusel ennast, oma kodu, lähedasi ja rahu relvaga kaitsmist. Et me seda suudaksime, peame olema ettevalmistatud füüsiliselt ja vaimselt. Füüsilise ettevalmistuse juurde kuulub ühe väikerahva kaitsetahte kasvatamine ja füüsiline

ettevalmistamine oma kodu kaitseks. Selleks annab suurepärase ettevalmistuse näiteks Kaitseliit. Kuidas aga valmistada ette oma vaimu, oma meelt ja südant?

Jeesus ütleb äsja ettelõetud kirjakohtas: *“Rahu ma jätan teile, oma rahu ma annan teile. Mina ei anna teile nõnda, nagu maailm annab.”* (Jh 14:27). See, Jeesuse poolt nimetatud rahu ei ole maailma poolt kingitud hingetõmbepaus ärevate hetkede, kära, ka sõdade ja vägivalda vahel. Sest selles maailmas ei ole kunagi olnud aega, kus kõikjal maailmas valitseb samaaegselt rahu. Kõikjal, kus elavad ja tegutsevad ekslikud ja patused inimesed, seal on ka eksimused ja vägivald ning puhkevad ka rahutused ja sõjad. Vahel on inimkonna ajalugu nimetatud ka sõdade ajalooks. See ei ole ajalugu, mis mulle meeldiks. Mulle meeldiks, et me räägiksime rahuaegade ajaloost!

Rahu, mille Kristus oma omadele annab on rõõmus rahu usus ja veendumuses, et Temasse uskudes ja Tema kirikusse kuuludes säilitame rahu isegi maailma ärevuse ja rahutuse keskel, ka vägivalda ja sõdade keskel. Inimene, kes usub Jumalasse suudab säilitada kaine meele ja rahu ka siis, kui on vaja asuda kaitsma oma kodu, vajadusel isegi relvaga ja vere hinnaga. Ta teab, et isegi kui tema ihu saab viga, tema hingele ei saa juhtuda midagi halba. Jumalale lootva inimese sisemist usku ei saa murda ja tema sisemist vabadust ei saa võtta keegi ka siis, kui ta füüsiliselt on ikestatud ja vaikima sunnitud. Seda on näidanud meie ajalugu. Jeesus ütles ka oma jüngeritele öelnud: *“Teie süda ärgu ehmu ega mingi araks!”* (Jh 14:27).

Oma kodu ja lähedasi, kodumaad ja rahvast paneb meid kaitsma ja nendest hoolima armastus. Armastus ei ole ega midagi, mida saab mõõta täpse mõõdupuuga. Enamasti on armastus enam kui mistahes normid määravad või seadused eeldavad. Nõnda ei piisa armastuse väljendamiseks ainult seaduste, reeglite ja normide korrakohasest täitmisest. Seda oskavad ka kõik need, kes ei tea kuidas armastada, sest reeglite täitmine on lihtne, eeldades vaid teatud distsipliini ja oskusi. See on õpitav! Armastust ei saa lihtsalt õppida. See ei oleks armastus, vaid armastuse näitlemine. Et maailma muuta paremaks, ilusamaks, turvalisemaks, tuleb teha enam kui täita lihtsalt käsk, reegleid, norme või seaduseid, või näidelda hoolimist. Õnnelikuks ei tee meid ju mitte ainult tehnilised elamisokused ja üksteisega suhtlemiseks kehtestatud viisakusreeglite perfektne täitmine. Õnnelikud oleme siis, kui meist siiralt hoolitakse ja meid südamest armastatakse, ning kui me ka ise suudame ja oskame vastata samasuguse armastusega. Püha Porfirios on armastusest kõneledes öelnud: *“Armastuse käsk on kristluse “kõrgem matemaatika”. Kes armastab vähe, annab vähe. Kes armastab rohkem, annab rohkem, ja mida on anda sellel, kes armastab üliväga? Ta annab iseenda!”*

Inglise keeles on üks kena väljend nende kohta, kes on teinud midagi rohkem, kui tavapärased normid ja reeglid on eeldanud. Selliste inimeste kohta öeldakse, et nad on *kõndinud miili rohkem*. Nii nagu kirikusse kuulumine ja Jumalasse uskumise on seotud inimese vaba tahtega ning tema sooviga siduda ennast ja oma elu ligimese ja Jumala teenimisega, on ka näiteks Kaitseliitu ja selle sidusorganisatsioonidega liitumine seotud vaba tahtega ning inimese sooviga siduda ennast oma kodumaa ja ligimese teenimise ja kaitsega. Inimene, kes on liitunud kirikuga või ka Kaitseliiduga on otsustanud armastada rohkem, sest ta on sellega väljendanud oma valmisolekut *kõndida miili rohkem*, olles valmis ohverdama oma väärtuste ja põhimõtete nimel, usu ja armastuse nimel, iseenda.

Me tähistame täna võidupüha. Me saame seda teha, kuna meie riiklik iseseisvus on juba enam kui veerandi sajandi eest taastatud. Kuid me teame, et oli terve inimpõlve pikkune aeg, kus me ei võinud rääkida Eestist kui vabast riigist, eestlastest kui iseseisvat eluõigust omavast rahvast, Eestimaast kui sellele rahvakillule koduks mõeldud paigast. Siiski, ka sel perioodil võis uskuda ja sisemiselt vaba olla igaüks, kes ennast ise ei olnud vaimselt lasknud vangistada või allutada võõrale režiimile. Isegi kirikusse võis kuuluda igaüks. Tõsi, teatud repressioonide ja pilgete hinnaga, kuid teadmise ja südames ollakse vabad!

Kas ka täna, veerand sajandit hiljem, vabana vabas riigis vajab see rahvas enam sisemist usku ja rahu? Kas olukorras, kus meie vabadust kaitsevad liitlased, meie oma kaitseväge ja vabatahtlikud kaitseliitlased, on vaja enam lootagi Jumala peale... Mina ei näe teist alternatiivi! Loobuda isiklikult oma usust ja sisemisest vabadusest, oleks sama kui loobuksime riigina oma kaitsevääst ja minetaksime kaitsetahte. Vajame mõlemat, nii sisemist kui välist kaitset, nii kirikut kui Kaitseliitu ja –väge, sest ilma nendeta annaksime ennast vabatahtlikult võõra ja kurja meelevalda. Loobuksime olemast nii hingelt kui vaimult vaba rahvas vabas ja iseseisvas riigis!

Ärgu seda iialgi juhtugu! Aidaku meid selleks Jumal!